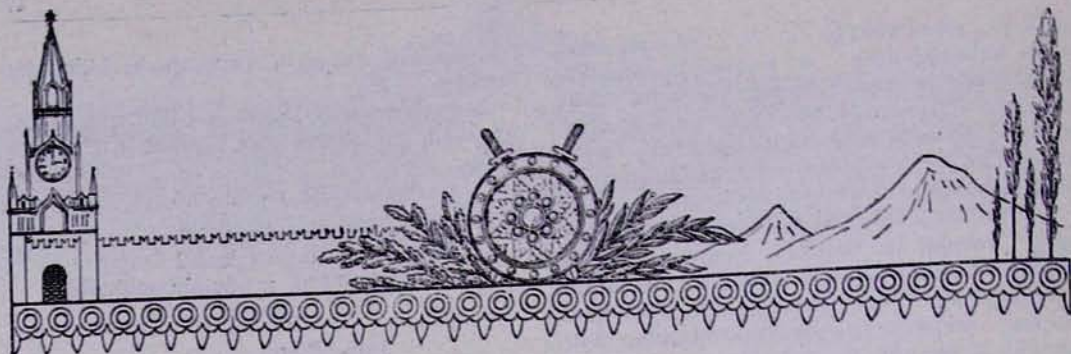

ԵՐԵՄՆԱՄՅԱԿ «ՄՈՍԿՎԱՅԻ ՊԱՏՐԻԱՐԺՈՒԹՅԱՆ ԱՄՍԱԳԻՐ»-Ի

Լրացավ «Մոսկվայի պատրիարքության ամսագիր»-ի հրատարակության 30-ամյակը:

Հիշարժան այս տարեթվի ուրախ առիթով «Էջմիածին» ամսագրի ընթերցողների ուշադրությանն ենք ներկայացնում սույն ամսագրի հրատարակության պատմության, հոգեվոր, եկեղեցական, հայրենասիրական ու խաղաղասիրական և էկոմենիկ շարժման մեջ նրա առաքելության ու գործունեության մասին մի շարք տեղեկություններ՝ քաղելով վերոհիշյալ ամսագրի 1973 թվականի սեպտեմբեր ամսվա համարի «Երեսնամյակ» խմբագրականից:

«Սերգեյ Սրբազան Պատրիարքի գահակալության օրը, 1943 թվականի սեպտեմբերի 12-ը, նշանավոր տարեթիվ է ուս պրավոսլավ եկեղեցու պատմության համար: Նույն օրը տեղի է ունեցել մեկ այլ եկեղեցական իրադարձություն ևս. լույս ընծայվեց ուս պրավոսլավ եկեղեցու պաշտոնաթերթ «Մոսկվայի պատրիարքության ամսագիր»-ի առաջին համարը:

Այժմ, երեսուն տարի անց, տեսանելի է ամսագրի զարգացման, նրա բազմակողմանի գործունեության ուղին և այն ավանդը, որ ամսագիրը ներդրում է ընդհանուր եկեղեցական գործում:

Ամսագիրը երախտապարտ է Սերգեյ Սրբազան Պատրիարքին՝ իր հիմնադրին և առաջին խմբագրին, որը պատերազմի դժվարին պայմաններում վերահրատարակեց՝ 1931—1934 թվականներին իր կողմից հրա-

տարակաժ մեր եկեղեցու պաշտոնական ամսագիրը: Սերգեյ Պատրիարքն ամսագրին տվեց այն ուղղությունը, որը պահպանվում է ցայժմ: Եվ եթե շատ կողմերով ամսագիրը հանդիսանում է եկեղեցու դեմքը, ապա այն չի փոխվել հիմնականում Սերգեյ Պատրիարքի ժամանակներից: Ամսագիրը, ինչպես և անցյալում, հնարավորություն է տալիս ընթերցողներին ապրել եկեղեցու հոգևոր կյանքով, հրավիրում է կիսելու իր ուրախությունները, մասնակից լինելու իր հոգսերին և ոչ միայն լուսաբանում եկեղեցու ժամանակակից պատմության ընթացքը, այլև նշում նրա բազմակողմանի ծառայության հետագա ուղին: Եկեղեցին ճանաչվում է իր արտաքին դրսևորումներով, և գործունեության իր այդ կարևորագույն կողմն ամսագիրն արտացոլում է մոսկովյան պատրիարքության մյուս բաժինների հետ սերտ համագործակցությամբ:

Ամսագիրը 30 տարվա բազմաթիվ անձանց, հեղինակների և խմբագիրների աշխատանքի արգասիքն է: Ամսագիրն է ընթերցողներին ներկայացնում մեր եկեղեցու կյանքը, հավատացյալներին՝ աստվածաբանական անհրաժեշտ գիտելիքներ, կանոններ և տեղեկություններ եկեղեցական պատմությունից և ժամանակակից եկեղեցական կյանքի պատկերը՝ նկատի առնելով աշտօրվա ընթերցողի հոգևոր կարիքները: 1971 բազան Պատրիարքը (այն ժամանակ պատվականի Տեղական ժողովում Պիմեն Սրբիարքական տեղապահ), հատկապես ընդ-

գծեց, որ խմբագրության խնդիրն է հանդիսանում «եկեղեցական մամուլում եկեղեցու կյանքին և գործունեությանը վերաբերող հարցերի, ժամանակակից աստվածաբանական խնդիրների լուսաբանումը, ծխական

ցու գործունեության հարցերին են նվիրվել ավելի քան 120 հոդված, կանոններին և աստվածաբանությանը՝ մոտ 260 հոդված: Մոտավորապես այդքան հոդված է նվիրվել նաև հայրաբանությանը և վարքաբանությանը:

հոգևորականությանը և համայնքին բարձրագույն եկեղեցական իշխանության կարգադրություններին ծանոթացումը, եկեղեցական գրքերի հրատարակումը»: Փոքրիկ վիճակագրությունը կօգնի մեզ լավագույնս պատկերացնել անցած երեք տասնամյակների ամսագրի թվանդանությանն ու բնույթին: Եկեղեցու վարդապետության և եկեղե-

ցը: Հրատարակվել է սուրբ հայրերի ավելի քան 50 ստեղծագործություն (ներառյալ նոր թարգմանությունները): Պատմա-եկեղեցական նյութերը կազմում են ամենամեծ թիվը՝ ավելի քան 450 հոդված: Սրանցից 240-ը վերաբերվում են ռուս եկեղեցու պատմությանը և նշանավոր գործիչներին:

«Մոսկվայի պատրիարքության ամսա-

գիր»-ի էջերում արտացոլում են գտել հայ-րենական և բույր եկեղեցիների պատմության նշանավոր տարելվեր և հիշարժան հոբելյաններ:

Ամսագիրը կարելի է անվանել ժամանակակից ռուս պրավոսլավ եկեղեցու տարեգրությունը: Նա իր մեջ միավորում է եկեղեցու պաշտոնական ձայնը՝ ի դեմս Ս. Պատրիարքի և ս. Սինոդի ու տարբեր եկեղեցական գործիչների ելույթների:

Ամսագիրը նկարագրում է մեր եկեղեցու հոգևոր դպրանոցների կյանքը, նշում նրանց գիտական-աստվածաբանական նվաճումները: Նա իր էջերն է տրամադրում ռուս եկեղեցու աստվածաբաններին, աջակցում նրանց հոգևոր միավորմանը այլ տեղական եկեղեցիների հետ:

Ամսագիրը լայնորեն ծանոթացնում է ընթերցողներին տեղական պրավոսլավ եկեղեցիների կյանքի, հոգևոր փորձի, ինչպես նաև պատմության հետ:

Ամսագրի էջերից նրա ընթերցողները ծանոթանում են պրավոսլավ եկեղեցու իրադարձություններին և սրբերի կյանքին: Այստեղ է հրատարակվել սրբերի պատվին եկեղեցա-պավոնական լեզվով առաջին անգամ կազմված ծամերգությունները և երգեցողությունները:

Անհրաժեշտ է խոսել նաև աստվածաբանական գիտության մեր ժամանակաշրջանի հրատապ հարցի՝ Էկումենիկ շարժման մասին, շարժում, որի գործունեությունը լայն արձագանք է գտնում ամսագրի էջերում: Եկեղեցու միության կամ մեկության ուսմունքի համաձայն, ռուս պրավոսլավ եկեղեցին գործում մասնակցություն ունի Էկումենիկ շարժմանը, մասնավորապես Եկեղեցիների համաշխարհային խորհրդի, եվրոպական եկեղեցիների կոնֆերանսների և Էկումենիկ այլ կազմակերպությունների աշխատանքների միջոցով: «Իր Էկումենիկ գործունեությամբ, — 1971 թվականի Տեղական ժողովում ասել է Լենինգրադի և Նովոգորոդի միտրոպոլիտ Նիկողիմը, — ռուս պրավոսլավ եկեղեցին անջեղորեն հետևում է բազմադարյան փորձի վրա հենված ներքին կյանքի և այլ դավանանքների քրիստոնյաների հետ փոխհարաբերությունների լավագույն ավանդություններին: Նվիրվածությունն այս գլխավոր գծին արտահայտվում է սուրբ տիեզերական ուղղափառության ժողովական սկզբունքներից ամբողջապես և անգիշում հետևելուն ու իր բարոյական պարտքի հրատակ գիտակցությամբ՝ անել ամենայն հնարավորը և օգնել մյուս քրիստոնյաներին մերձենալու մեր Տեր Հիսուս Բրիտոսի կտակած հավատքի փափագելի միասնությանը» («Մոսկվայի պատրիարքության ամսագիր»,

1971, № 7, էջ 44): Ամսագիրն արձանագրում է նաև մեր երկրում Էկումենիկ հարաբերությունների փաստերը, քրիստոնյաների համագործակցության օրինակները՝ հաշտեցնել մարդկությանը սիրո և եղբայրության հողի վրա:

Ամսագիրն առանձին բաժին է նվիրում աշխարհում կալուն խաղաղության պահպանմանը՝ հավատարիմ առաքելական պատգամին. «Խաղաղություն փնտրել» (Ա Պետր. Գ 11):

Ռուս պրավոսլավ եկեղեցին, որն իր երկրի ժողովրդի հետ կրեց Երկրորդ համաշխարհային պատերազմի ծանրությունը, պաշտպանում է խաղաղության դատը՝ գործում մասնակցություն բերելով համաքրիստոնեական խաղաղ շարժմանը նրա սկզբնավորման՝ 1948 թվականից:

Այժմ, երբ աչքի են անցկացնում պատերազմական շրջանի ամսագրերի գորշ թղթի վրա տպագրված առաջին համետ համարները, տեսնում են, որ այդ անմոռանալի տարիների շատ հոդվածներ ներկայումս էլ պահպանում են իրենց եկեղեցական-հայրենասիրական հնչելությունը: Բազմաթիվ անգամներ են հնչել ամսագրի էջերից Ս. Պատրիարք Ալեքսիի, Պիմենի և մեր այլ նշանավոր հոգևորականների ձայնը Հնդկաստանի պատերազմի, Մերձավոր Արևելքի և Կիպրոսի դրության, միջուկային զենքի արգելման մասին, ցեղամիջոցակալի պատերազմը կանխելու, խաղաղության և արդարության պաշտպանության, բարեկեցիկ և իրավահավասար կյանքի համար պայքարող ժողովուրդների պաշտպանության օգտին, ցեղային խտրականության և նորգաղութատիրության դեմ:

Ռուս պրավոսլավ եկեղեցու ձայնը հնչում է աշխարհի բազմաթիվ լեզուներով: «Մոսկվայի պատրիարքության ամսագիր»-ը իր էջերում արտացոլում է արտասահմանյան եկեղեցական համայնքների կյանքը:

Տարեցտարի ամսագրում ձևավորվում է ուրույն եկեղեցական ոճ, որի բնորոշ գիծն է հանդիսանում խորապես գիտակցված պատասխանատվությունը ռուս եկեղեցու և նրա զավակների առաջ, որոնք ամսագրում ունկնդրում են իրենց եկեղեցու կենդանի խոսքին, տեսնում նրանում եկեղեցու դեմքը, փնտրում նրա ներքին բովանդակության արտացոլումը լուրաբանչյուր համարում:

Իր եկեղեցական ծառայությունը խմբագրությունը լրացնում է նաև նրանով, որ պատրաստում է այլ պարբերական և ոչ պարբերական հրատարակություններ. Աստվածաշունչ և ծիսական այլ գրքեր, փաստաթղթերի ժողովածուներ:

Ամսագրի շնորհակալան խոսքը բոլոր

նրանց, ովքեր ժամանակին նվիրել են իրենց ուժերն ու տաղանդը այս հանդեսին: Ամմար կանթեղ կլինի աղոթքն այն բոլոր ննջեցյալների համար, ովքեր մասնակցել են ամսագրի հրատարակությանը: Հավերժ հիշատակ նրանց:

Եվ այժմ էլ ամսագիրը, Աստուծո օգնությամբ, շարունակում է իր գործունեությունը՝ ի փառս իր եկեղեցու և հայրենիքի»:

Անցնող 30 տարիների ընթացքում «Մոսկվայի պատրիարքության ամսագիր»-ի էջերում, միշտ էլ պատշաճ կարևորությամբ, տեղ են գրավել նաև ոռոս պրավոսլավ և Հայաստանյայց առաքելական քույր եկեղեցիների հարաբերությունների, երկու եկեղեցիների հովվապետների, այդ թվում՝ Ս. Տ. Գևորգ Զ-ի և ոռոսաց Ալեքսի Սրբազան Պատրիարքի և, մանավանդ, Ս. Տ. Վազգեն Ա-ի և Ամեն. Տ. Պիմեն Սրբազան Պատրիարքի փոխադարձ այցելությունների, խաղաղության և ժողովուրդների եղբայրության ի նպաստ նրանց կատարած միատեղ աշ-

խատանքների և աղոթքների, եկեղեցական պատվիրակությունների փոխանակման և միջեկեղեցական էկումենիկ ոգով նրանց եղբայրական գործունեության արձագանքները:

«Մոսկվայի պատրիարքության ամսագիր»-ի հրատարակության 30-ամյակի ուրախ առիթով, հանուն Ամենայն Հայոց Վեհափառ Հայրապետի և «Էջմիածին» ամսագրի, ջերմորեն շնորհավորում ենք քույր եկեղեցու պաշտոնաթերթը, նրա խմբագրական մարմինը՝ գլխավորությամբ խմբագրապետ Պիտիրիմ արքեպիսկոպոսի, հոգևոր և աշխարհական բոլոր աշխատակիցներին՝ մաղթելով էլ ավելի մեծ ծառայություններ և հաջողություններ նրանց հոգևոր, եկեղեցական ծառայության սրբազան գործում, Աստուծո փառքին, քրիստոնեական ընդհանրական եկեղեցու պայծառության, աշխարհում կայուն խաղաղության հաղթանակի և ողջ երկրագնդում բոլոր ազգերի համերաշխության և եղբայրության ճանապարհի վրա:

